

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 21. mart 2011. god.
Br. ref.: RK96/11

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 02/10

Podnosilac

Roland Bartetzko

**Ocena ustavnosti Odluke Vrhovnog suda Kosova,
AP-KZ 181/2002 od 12. novembra 2002. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g Roland Bartetzko. On je nemački državljanin. Trenutno izdržava kaznu u zatvoru u Dubravi, u blizini Istoka na Kosovu. Istog zastupa dr Kolë Krasniqi iz Peći.

Osporena odluka

2. Odluka Vrhovnog suda Kosova, S.C. AP-KZ 181/2002 od 12. novembra 2002. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da su njegova zagaranтовana prava čl. 30. (Prava optuženog), 32. (Pravo na pravno sredstvo), i 102. stav 5. (Pravo žalbe) Ustava Republike Kosovo, kao i njegova prava zagaranтовana Evropskom poveljom o ljudskim pravima i Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima, prekršena. On tvrdi da je lišen svog osnovnog prava na žalbu iz razloga što ga je njegov pravobranilac pogrešno obavestio da nema pravo žalbe na izrečenu presudu.
4. On je takođe zahtevao da Sud izrekne privremenu meru kako bi se ponovo uspostavio pravni rok za ulaganje žalbe na presudu Vrhovnog suda Kosova Ap. br. 181-2002, koja je postala pravosnažna više od šest godina pre stupanja na snagu Ustava Kosova.

Pravni osnov

5. Član 113. stav 7. Ustava, član 22. Zakona i pravilo 36. Poslovnika.

Pregled činjenica

6. Okružni sud u Prištini je 10. maja 2002. god. doneo presudu da je podnosilac zahteva kriv, između ostalog, za krivično delo terorizma u skladu sa članom 125. u vezi sa članom 129. stavom 2. u vezi sa stavom 1. (izmenjen 16. juna 1993. god., Službeni list SRJ-br. 37-193) Krivičnog zakona Jugoslavije. Sud je ustanovio da je 18. aprila 2001. god. podnosilac zahteva podmetnuo eksplozivne naprave izvan prostorija Centra za mir i toleranciju, u kome su radili predstavnici bivše Jugoslavije. Eksplozija je izazvala smrt višeg predstavnika srpske vlade. U eksploziji su povređena takođe i četiri člana osoblja Centra. Sud je kaznio g Bartetzko sa 23 godine zatvora (D.C.P. br. 1722-2001).
7. Vrhovni sud Kosova je 12. novembra 2002. god. preinačio presudu Okružnog suda. Sud je delimično usvojio žalbu podnosioca zahteva i ustanovio da je isti kriv za krivično delo terorizma u skladu sa članom 125. u vezi sa članom 139. stavom 2. Krivičnog zakona Jugoslavije. Sud je preinačio njegovu kaznu na 20 godina zatvora, uključujući vreme provedeno u pritvoru od 20. aprila 2001. god. (S.C. Ap.br. 181-2002).
8. Prema navodima podnosioca zahteva, njegov advokat, Tome Gashi, nije uložio žalbu na presudu Vrhovnog suda Kosova, niti ga je obavestio o njegovom pravu na žalbu. Umesto toga, on je rekao podnosiocu zahteva da nema pravo žalbe. Nakon isteka roka od petnaest dana za ulaganje žalbe, odluka je postala pravosnažna.
9. Podnosilac zahteva je 31. decembra 2002. god. primio primerak presude Vrhovnog suda Kosova.
10. Nakon isteka roka g. Gashi je zatražio od Vrhovnog suda da preinači odluku. On je izneo argumenat da bi stranke trebalo da imaju pravo žalbe pošto odluka nije sadržala pouku o pravnom leku.
11. Podnosilac zahteva je 15. juna 2002. god. povukao ovlašćenje advokatu Gashiju.
12. Vrhovni sud je 8. jula 2003. god. u odnosu na zahtev za pravo na žalbu izjavio sledeće: „Kopije odluka na koje je moguće uložiti žalbu će se dostaviti uz uputstva u vezi sa

pravom na žalbu“. Takođe je navedeno da: „Propust suda da stranci uz odluku dostavi i potrebna uputstva o pravu na žalbu ne predstavlja okolnost koja se prema zakonu treba smatrati kao opravdan razlog da bi se podnošenje žalbe van zakonskog roka smatralo kao žalba koja je podneta u zakonskom roku“ (*vidi pismo Vrhovnog suda za pravnog zastupnika podnosioca zahteva datirano 8. jula 2003. god.*). Dodatno, Vrhovni sud je obavestio podnosioca zahteva da ne može da odobri njegov zahtev pošto je podnet više od pola godine od dana kada je presuda primljena.

13. Podnosilac zahteva je 8. avgusta 2003. god. preko svog advokata, Fazli Balaja, zahtevao da Okružni sud u Prištini ponovo odredi zakonski rok za ulaganje žalbe. Okružni sud u Prištini je 6. januara 2004. god. odbacio zahtev podnosioca zahteva iz razloga što je uložena nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 92. st. 1. i 2. Krivičnog zakona Jugoslavije.
14. Državni tužilac Kosova je 10. novembra 2009. god. obavestio podnosioca zahteva da je njegov zahtev koji je bio podnet Vrhovnom sudu Kosova odbačen iz razloga što za isti nije postojala pravna osnova.

Postupak pred Sudom

15. Podnosilac zahteva je 7. decembra 2009. god. predao zahtev Ustavnom sudu. Podnosioci zahteva su 5. januara 2010. god. dopunili zahtev dodatnim argumentima, zahtevajući od Suda da izrekne privremene mere kojima se nalaže “ponovno uspostavljanje pravnog roka za ulaganje žalbe”.
16. Veće za razmatranje je 13. maja 2010. god. razmotrilo izveštaj sudije Suroya i dalo preporuku da Sud u punom sastavu odbaci zahtev za izricanje privremene mere.
17. Ustavni sud je 16. avgusta 2010. god. doneo odluku kojom je odbačen zahtev za privremenu meru.

Žalbeni navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac zahteva navodi da je prekršeno njegovo pravo na žalbu zagarantovano članom 102. Ustava i članom 394. stavom 1. Privremenog zakona o krivičnom postupku Kosova. Prema njegovim navodima, prekršen je i član 30. Ustava koji garantuje prava optuženog.
19. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je uskraćena mogućnost da iskoristi ova osnovna prava. Odluka Vrhovnog suda Kosova od 12. novembra 2002. god. nije sadržala pravnu pouku o njegovom pravu žalbe, niti mu je predsedavajući sudskog veća pružio bilo kakva usmena uputstva. Štaviše, njegov advokat mu je rekao da nema pravo žalbe. Odluka protiv njega je postala pravosnažna zato što: (1) mu je njegov advokat pružio netačan savet; i (2) nije poznavao službeni jezik važećeg zakona na Kosovu. Iz tog razloga, nije bio u mogućnosti da iskoristi svoje pravo žalbe.
20. Konačno, podnosilac zahteva tvrdi da ovo predstavlja kršenje odredbi Privremenog zakona o krivičnom postupku Kosova i Privremenog krivičnog zakona Kosova, kao i Ustava Kosova, prava Evropske unije, Evropske povelje o ljudskim pravima i Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima. U cilju ispravljanja ove povrede, za njegovu žalbu bi trebalo ponovo odrediti pravni rok za ulaganje žalbe.

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovníkom o radu.

22. Podnosilac zahteva se može žaliti samo ako su redovni sudovi počinili greške u činjenicama ili zakonu, osim i samo ako su mu povređena prava i slobode zagarantovane Ustavom.
23. U vezi sa ovim, Ustavni sud naglašava da nije sud četvrte instance kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače zakon i primene odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, Rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI 13/09, Sevdail Avdyli, od 17. juna 2010. god. i *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
24. Ustavni sud samo može razmotriti da li su dokazi predstavljeni na takav način, kao i da li su postupci uopšte, gledano u celini, vođeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, *mutatis mutandis*, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, App. Br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).
25. U odnosu na ovaj slučaj podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da je Vrhovni sud prekršio član 6. Evropske povelje o ljudskim pravima i član 30. Ustava.
26. Prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava: „Država ne može snositi odgovornost za svaku grešku advokata imenovanog u cilju pravne pomoći ili kojeg je optuženi izabrao“ (vidi, *Kamasinski protiv Austrije, Presuda ESLJP* od 19. decembra 1989. god., A.br. 168).
27. U stvari prema Evropskom sudu za ljudska prava: „Advokat, čak i kada je on/ona službeno imenovan da zastupa optuženog u krivičnom postupku, se ne može smatrati državnim organom. Iz nezavisnosti pravne struke od države proizilazi da je ponašanje odbrane u osnovi pitanje između tuženika i njegovog/njenog pravobranioca, bez obzira da li je pravobranilac imenovan po službenoj dužnosti ili je privatno finansiran za pravnu pomoć, i kao takav, osim u posebnim okolnostima, prema Povelji ne može snositi odgovornost države“ (vidi, *mutatis mutandis*, Artico protiv Italije, presuda od 30. maja 1980. god., serija A, br. 37, str. 18. stav 36; Daud protiv Portugalije, presuda od 21. Aprila 1998. god., *Izveštaji o presudama i odlukama* 1998-II, str. 749, stav 38; EK za ljudska prava br. 9022/80 Odluka od 13. jula 1983. god., D.R. 33, str. 21; br. 27266/95, Odluka od 21. oktobra 1996. god., D.R. 87-B, str. 100; *Tuziński protiv Poljske* (odluka), br. 40140/98, 30. mart 1999. god.).
28. Po članu 6. stavu 3. tački c) Države potpisnice su dužne da intervenišu samo ako je očigledno da pravobranilac nije uspeo da obezbedi efikasno zastupanje ili je državni skrenuta pažnja na isto (vidi *Imbrioscia protiv Švajcarske Presuda ESLJP* od 24. novembra 1993. god., A br. 13972/88.).
29. Treba podsetiti da je Vrhovni sud razmotrio žalbu podnosioca zahteva i ustanovio da: „Propust suda da stranci uz odluku dostavi i potrebna uputstva o pravu na žalbu ne predstavlja okolnost koja se prema zakonu treba smatrati kao opravdan razlog da bi se podnošenje žalbe van zakonskog roka smatralo kao žalba koja je podneta u zakonskom roku“.
30. U celini, Sud smatra da nema indikacija da odbrana podnosioca zahteva nije bila delotvorna.
31. Iz tih razloga Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva očigledno neosnovan i da ga stoga treba odbaciti kao neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud shodno članu 20. Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 36. Poslovnika o radu, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv.

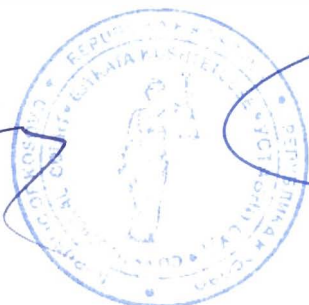
Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu.

Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Predsednik Ustavnog suda

Altay Suroy

Prof. dr Enver Hasani